

אוצרות

גליון שבועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

התחדשות

'פאר הליקוטים' – חדש על המדף

בשעה טובה ומוצלחת יצא השבוע לאור הספר החשוב "פאר הליקוטים" שבעזרתו יוכל כל לומד לקיים את רצון רבינו הקדוש 'ללכת' עם התורות שגילה, וללמודם בעיון.

הספר מאסף סביב דברי רבינו, בטורים שונים, כעין נושאי כלים, את כל הדברים השייכים לתורה הנלמדת. ממראי מקומות, ועד לפירוש הפשוט מדברי מוהר"ן ותלמידיו, כמו גם התפילות, העצות למעשה ושאר מגדים.

כעת יוכל כל אחד להעמיק וללכת עם התורות, כדברי הרה"ח ר' שמואל הורוויץ במכתביו, "שלוכות בשלימות כמה שאפשר לזכות מספרי רבינו, זה אי אפשר בשום אופן, רק על ידי לימוד התורה בליקוטי מוהר"ן בעיון, כמו שאפשר ללמוד כשהכל מודפס על המקום מסביב".

הפצה ראשית במחיר חגיגי: 148-22-05276.

ללכת עם תורה ולעייין בה – עכשיו גם אתה יכול!

(ראה דוגמא בעמוד האחרון)

נסעים לעורך הדין

עורך הדין מביט עליו בתימהון מהול ברחמנות. הוא מתהלך בוהיחות הדעת ושופע בטחון עצמי. 'סמוך עלי, יהיה טוב, אין כאן תביעה רצינית, יש כאן בסך הכל כמה טענות פשוטות, נסתדר כבר'...

עורך הדין לעומתו כלל לא רגוע; הוא יודע היטב שהתביעה רצינית ביותר, עונש חמור מרחף על הנתבע באם ייצא אשם, ויש לו סיכויים 'טובים' ביותר כדי 'לזכות' בכך...

הוא התחנן כבר כמה פעמים למרשהו שיבוא להתכונן עמו ולמצוא יחדיו קו הגנה. אך הלה מהלך בבטחון עצמי כוזב שעלול לעלות בחירותו.

להנצל הוא שעל אף הרגשתו הטפשית שהכל בסדר ימסור את עצמו לעורך הדין, מתוך הבנה שהוא לא יכול לסמוך על הרגשתו העצמית השלווה, ובהכרח שיפנה אל עורך הדין שיקח את התיק לידי.

רבינו הקדוש ציווה להכריז, שכל מי שסר למשמעתו יבוא אליו לראש השנה. זהו כרוז שמיועד לכל אחד ואחד. אך יותר מכל הוא מיועד דוקא לשליו הזה שחש כי הוא לא זקוק להיטלטל כדי לזכות בדיון. נדמה לו שהוא שולט במצבו, ושכבב עצמו יכול הוא להנצל.

אדם זה חייב לעורר ולעזוע את עצמו: 'איך אני יכול להמשיך בשירתך שלוותי?!

אולי דוקא משה עוונתי הכבד הוא שטימטם את לבי לבלי להרגיש כלום. אוי לי אם אני זה שיעמוד לבד כדי לבקש רחמים כאשר אני כה אדיש למצבי האמיתי!

זעזוע זה צריך להביא להחלטה לקום ולחפש תקוות הצלה. לא להגרר אחר העצלות שמעוותת את המציאות האמיתית ומעוררת עיניים כאילו אין שום צרה וצוקה.

גם הרחוק ביותר מקבל תקווה חדשה כשהוא עושה לפחות את ההשתדלות המינימלית הזאת, לבוא ולהשתטח על קבר הצדיק בערב ראש השנה ולבקש בזכותו לשוב בתשובה שלמה.

וכה כותב רבי נתן (ליקוטי הלכות, תפלת המנחה ז): "כל שעשועיו של הצדיק לאחר פטירתו – כשבא אדם השפל מזה העולם, אפילו אם הוא גרוע מאד, ומשתטח על קברו ומבקש שישבינו בתשובה ויתקנו, שאזי תיכף על ידי ההתעוררות הזה הוא עושה מה שעושה – ומעלהו. כי העיקר שיהיה להאדם שבוה העולם איזה אתערותא דלתתא מעט, כי בלא אתערותא דלתתא כלל אי אפשר".

זהו נקודת הבחירה שבלעדיה לא ניתן להועיל לאדם. אם הוא לא יקום ויסע לפחות אל הרופא כדי לקבל את תרופתו, הרי אי אפשר לכופו להתרפאות. אבל כאשר הוא מטריח את עצמו לבוא לשם, אזי גם משא כבד של עוונות לא מונע אותו מלהתקן.

וכדברי רבי נתן האחרים (שם, ניוקין ג): "הבעל-בחירה אי אפשר לבררו בעל כרחו, כי אם כשבא על קבר הצדיק האמיתי במקום גנייתו הקדושה ומעורר עצמו בתשובה, שאז יש כח להצדיק לבררו בכחו הגדול שגדול במיתתו יותר מבחייו, ולהוציאו ממקום שנפל לשם ולתקנו – אף על פי שלא היה אפשר לו להתתקן בשום אופן".

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	יא	קטז.	כה	ה"ב	חולין
א	יב	קטז.	כו	מה מו	עו
ב	יג	קצ.	כז	מז מוח	עח
ג	יד	קצ.	כח	מט נ	עט
ד	טו	קצח.	כט	נא נב	פ
ה	טז	קצח:	ל	נג נד	פא
ו	יז	קצט.	לא	נה נו	פב

יום של הפצה

מז באלול: להצלחת ר' יונתן בנימין בן מרים רייזל
מז באלול: לעי'נ'מרת מרים בת שלום
זי באלול: לעי'נ'ר יוסף בן וידה ויקטוריה

אוצרות ברסלב

יו"ל ע"י "אוצרות ברסלב"
ת.ד. 50617 בית שמש
טל. במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000
בארה"ב: 8552121-718 (1)
מוקד הישועות: 252-255-1800

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
braslav@actom.net.il

הפצה למנויים ובתי כנסת: 1057-3100646
הצנחה, תרומות ופרסום: 057-3100693

ימי הרת עולם בהם נעמדו במשפט יחד עם כל יצורי עולמים. הפחד והרעדה היו אמורים להיות מנת חלקנו. הן כולנו רוצים לחיות, ורוצים להנצל מכל רע ולזכות לכל טוב ברוחניות ובגשמיות – ואנו גם יודעים שהמשפט הזה מוכרע לפי המעשים שעשינו. איך אם כן אנו עומדים שלווים ושקטים?! איך אנו חיים חיי שגרה ימים ספורים לפני ההכרעה הגורלית?!

קללת סוף הדורות, זוהי הקללה האיומה שנולדנו לתוכה. דור שהתקיים בו הייעוד הנוראי של 'ואנכי הסתר אסתיר', שפירושו כי בעולם ישורוד 'הסתר פנים' של הקדוש ברוך הוא בצורה חמורה ביותר. קשה יהיה לראות גלויות את הנהגת ה' ואת רחמנותו.

אבל גם בחיים הפרטיים יהיו לכך השלכות חמורות. רבינו הקדוש מפרש את מהותה של ה'הסתרה שבתוך הסתרה' שהאדם יתרגל לעבור עבירות ויאבד את ההרגשה שהוא נכשלי; הוא לא יחוש כלל שהוא רחוק, יהיה נדמה לו שיעולם כמנהגו נוהג' ואין הוא זקוק לרפואה כלל. ככל שהוא יוסיף לחטוא, כך תלך ותפחת רגישותו, וכעומק ההסתאבות – כן גדול הרגשת השאננות שלו.

זו הסיבה לשלווה הטפשית שלנו ערב עומדנו למשפט. אנו אלו שאמורים לכאורה לעורר רחמים ולבקש חנינה כדי לזכות במשפט – ודוקא אנו מתהלכים בהרגשה שהכל בסדר. התקוה האחרונה שלנו לזכייה מוטלת בסכנה איומה.

מה אנו יכולים לעשות? איך בכל זאת ניתן להנצל? – כאשר נדע לפחות שאנו חולים במחלה זו ונמסור עצמנו למי שעדיין בריא ופיקח, כאותו נתבע שסיכויי האחרון

היה יכול להיות גרוע הרבה יותר

רבי נתן בקורות חייו ממחיש לנו הנהגה זו: גם כשגורש מביתו ומעירו בעטייה של המחלוקת הגדולה, הוא מבשר לבנו במכתביו: "גם כאן לא עזבנו השם יתברך, ויש לנו ב"ה אתרוג נאה ומהודר לחג הסוכות הבעל"ט".

כך נמתיק מעלינו את כל הדינים: בכל תקרית, לא נעימה ככל שתהיה, נחפש ונתבונן בחסדים ובהרחבות שנמצאים גם בתוך הצרה בעצמה. אם אנחנו נסתכל על החסד והטוב ונתמקד בו – גם למעלה ישתיקו את המקטרגים וכך נמנע מעצמנו את הישנות התקריות הלא-נעימות.

תועלתה של הנהגה זו אינה רק בעולם הזה אלא גם לחיי העולם הבא. שהרי היסורים נועדו בעצם לעורר אותנו לתשובה – "אם רואה אדם שיסורים באים עליו יפשפש במעשיו, שנאמר 'נחפשה דרכינו ונחקרה' (ברכות ע"א) – אבל תחושות הרוגז, התסכול והאומללות שמלוות את היסורים מקשות מאד על כל שיפור והתעלות.

הדרכה נפלאה זו, למצוא תמיד את החסד ואת הטוב שבכל דבר, משפרת את ההרגשה ונותנת כח ואפשרות לתקן ולשוב בתשובה, כך שבאמת נהיה ראויים לכל הטובות ולכל החסדים.

אירוע בלתי נעים, גורם בדרך-כלל לעצבות, רוגז או דיכאון, תחושות שהינן "סגולה" לעונשים נוספים.

שכן הקב"ה מתנהג איתנו באותה מידה שאנחנו נוהגים בה; אם אנחנו נוהגים בחסד ובשמחה – גם הוא מרחם עלינו. "כל המרחם על הבריות, מרחמין עליו מן השמים" (שבת קנא ע"ג). לעומת זה, תחושה של עצבות ו"ברוגז", רק מחזקת את מידת הדין, כפי שמפורש בגמרא (בריותו ע"א) שעצבות וחולשת הדעת מסוגלות ח"ו להרע את מזלו של האדם.

כך נלכדים ח"ו במעגל קסמים: העצבות מביאה תקריות, ואלו מביאות בתורן ליותר עצבות, לתקריות חמורות יותר, וחוזר חלילה.

אבל אפשר לעצור את זה. רבינו מעניק לנו כאן מתנה נפלאה שבאמצעותה נוכל לצלוח את כל משברי-החיים:

"בצר-הרחבת לי!"

בתוך כל צרה, גדולה או קטנה, בלי יוצא מן הכלל, נוכל למצוא "הרחבות". אם רק נתבונן, נראה שבעצם הצרה היתה יכולה להיות גדולה יותר. אם רק נתבונן שבד-בבד עם הצרה הקב"ה מרעיף עלינו חסדים, באותו מישור או במישורים אחרים, ובכלל, זה היה יכול לקרות כבר מזמן ורק חסדי ה' הם שהגנו עלינו עד עכשיו – ונכל לראות ולהכיר שאפילו בעיתות זעם, הקב"ה עדיין אוהב אותנו בלי גבול.

"בצר הרחבת לי" – היינו שגם אפילו בהצרה בעצמה ה' יתברך מרחיב לנו, כי אם יסתכל האדם על חסדי ה' יראה שאפילו בעת שה' יתברך מיצר לו – גם בהצרה בעצמה ה' יתברך מרחיב לו ומגדיל חסדו עמו.

"וזה 'בצר הרחבת לי' – היינו אפילו בתוך הצרה בעצמה נתת לי הרחבה בתוכה, מלבד מה שאנו מצפים שה' יתברך יושיענו בקרוב מכל הצרות ויטיב עמנו מאד, אך אפילו גם בהצרה בעצמה, מרחיב לנו".

(ליקוטי מוהר"ן ח"א, קצה)

"צרות באות בזוגות, אפילו בשלשות"... כך טען מישוהו. כשהיום מתחיל ברגל שמאל – גם ההמשך איננו מזהיר בדרך כלל.

כבר בזמן חז"ל כה רווח הפתגם: "בתר עניא, אזלא עניותא" (= אחרי העני הולכת העניות) עד שבגמרא (ב"ק צב ע"א) מצאו לכך אסמכתות מהמקרא ומהמשנה.

אכן, אין להכחיש שלפני כל צרה ח"ו, קודמות התרעות בצורת תקלות קטנות יותר, באותו עניין או בעניינים אחרים.

כל אי-נעימות, כל תקרית קטנה או גדולה, מעידה בבירור שמידת הדין מתוחה כעת. כך שיש חשש סביר שהתקריות יישנו או אפילו יתחזקו. יתירה מזאת, כל

רבי אליהו מברשאד

גדול של חסידי ברסלב, לא פסחו הצוררים. באחת הפשיטות שערכו רשעים אלה בעיר נרצח רבי אליהו, והוא כבן שישים שנה ויותר. השם יקום דמו.

נקודה

בראש השנה צריכים שלושה ראשים במקום אחד: שלך, של השנה ושל הצדיק.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"ב צ)

על ידי חסידי ברסלב ליבעל קורא בקיבוץ של ראש השנה באומן. החסיד רבי לוי יצחק בנדר שביקר בעיר ברשאד והתפלל שם בבית הכנסת של חסידי ברסלב, הפליא לתאר את התפילה הנלהבת שלהם, ובמיוחד את הליכותיו בקודש של רבי אליהו שהיה איש יקר עד מאוד.

במהלך המהפכה הקומוניסטית, בשנת תרע"ט, הופיעו ברחבי רוסיה ואוקראינה כנופיות כפריים נבערים שכוננו 'באנדעס', שהפילו חיתתם על כל התושבים, ובפרט על היהודים. הם נהגו לפשוט על ערים ועיירות, לטבוח בכל יהודי שנקרה בדרכם, ולכוזז רכוש יהודי ביד גסה.

גם על העיר ברשאד, בה היה כאמור 'קיבוץ'

בעיר ברשאד היה 'קיבוץ' גדול של חסידי ברסלב. היה להם בית מדרש מיוחד, שם נהגו להתפלל, להתוועד יחדיו ולעסוק בספרי רבינו הקדוש. מדי שנה היו באים כולם לאומן לראש השנה.

מן הגדולים שבהם היה החסיד ר' אליהו בערשאדער, עובד ה' מופלא שהתקרב לחסידות ברסלב בפולין ארץ מכורתו.

בהגיעו לפרקו נשא ר' אליהו לאשה את בתו של החסיד רבי יוק'ל בזשיליאנסקי, דודו של החסיד הנודע רבי משה יהושע בזשיליאנסקי מחבר הספרים 'השתפכות הנפש', 'מישיבת נפש' ועוד. החותן רבי יוק'ל היה חתנו של רבי אהרן בן רבי מיכל בן רבי יצחק בן מוהרנ"ת.

רבי אליהו, שהיה ירא שמים מרבים, נתמנה

פדיון שבויים מן הגיהנום

נפשות משביין".

הלך השר אל בית דין של מעלה וסיפר על טענתו של רבי משה לייב, אלה החליטו להביא את המשפט לפני כסא הכבוד. כשהגיע שליח בית הדין אליו והודיע לו על ההזמנה, השיב הצדיק: "כל ימי חיי החזקתי במצווה אחת ומסרתי נפשי עליה - ועכשיו, כאן בעולם האמת לא אקיימנה?! לא אזוז מכאן עד שאקיים מצווה זו" והתעקש לעמוד על מקומו.

אחר נשא עיניו אל כסא הכבוד ואמר: "ריבוננו של עולם! אתה יודע כמה גדולה מצוות פדיון שבויים, ומרוב השיבותה קיימת אותה בעצמך, לא על ידי מלאך ולא על ידי שליח, שהרי כשהיו ישראל במצריים ירדת בכבודך לפדותם מבית עבדים. אני במידתך אחזתי; כל ימי טרחתי במצווה זו וכל השבויים היו כשרים בעיני, לא הבדלתי בין צדיק לרשע, וכאן מצאתי כל כך הרבה שבויים, על כן רצוני לקיים את אותה המצווה. ואם לאו, מוטב לי להישאר עמם בגיהנום ולסבול כמותם, מלישב עם הצדיקים ולהנות מזיו השכינה".

מייד פסק הקב"ה שכמנין השבויים שפדה רבי משה לייב בחייו, יוכל לפדות גם כאן. יצאו גדודי נשמות מהגיהנום והוא בראשם, כשהוא מביאם לגן עדן.

כאן סיים רבי לוי יצחק את הסיפור הנורא.

(מקור: ספר 'ארץ החיים')

ומכריז: "פנו מקום לרבי משה יהודה לייב בן רבי יעקב, וצאו לקבל את פניו!" לקול הכרוז התכנסו ובאו נשמות קדושות וטהורות שיצאו להקביל את פני הצדיק.

כשהגיע רבי משה לייב מוקף בנשמות הצדיקים, נשמע פתאום קול זעקה שהלך מסוף העולם ועד סופו. באותו רגע עזב את החבריא קדישא ורץ לעבר הקול, עד שהגיע בעקבותיו אל פתחו של הגיהנום ונכנס לתוכו.

באותה שעה התעורר רעש גדול בעולם העליון על שרבי משה לייב הצדיק הלך לגיהנום. מיד ניתנה פקודה לשרו של גיהנום שלא יבעיר את האש, כל זמן שהצדיק מצוי שם.

בא השר אל רבי משה לייב וביקש ממנו לעזוב את המקום, מכיוון שכל זמן שהוא כאן אין לו רשות להשתמש באש. השיב לו הצדיק: "לא אזוז מכאן עד שיצאו עמי כל הנשמות הנמצאות כאן". שאל אותו השר: 'וכל זה למה?' השיבו רבי משה לייב:

"בהיותי בחיים עסקתי בפדיון שבויים והצלתי נפשות רבות, לפיכך ברצוני גם כאן להציל

דרכו של הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב היתה, לקום השכם בבוקר כל אימת שנודמנה לו מצוות ברית-מילה. מלבד פעם אחת, שבה קיים מצווה זו באיחור רב.

היה זה כשנולד נכדו, בן בתו, ביום ד' בשבט שנת תקס"ו. לשמחת הברית התקבצו ובאו אנשים רבים וחשובים, תלמידי חכמים, חסידים ואנשי מעשה. אך למרבה הפלא התמהמה רבי לוי יצחק לבוא. זמן רב חיכה לו הקהל לבואו, ורק ארבע שעות לאחר חצות יצא הרבי מחדרו, מל את הנכד וקרא שמו: "משה יהודה לייב".

לאחר הסעודה שאלו חתנו אבי הבן, אם יוכל לגלות לו מה עיכבו מלבוא, ועל שם מי קרא את הילד. סיפר רבי לוי יצחק את הסיפור הבא לכל המסובים שהקשיבו באוזניים כרויות:

היום, כשהשכמתי בבוקר כדרכי והתכוננתי להכניס את נכדי לבריתו של אברהם אבינו, ראיתי חושך גדול שמכסה את העולם. נודע לי כי שר וגדול נפל בישראל; הצדיק רבי משה יהודה לייב מסאסוב נסתלק לעולמו.

עודני יושב אבל וחפוי ראש, שמעתי קול יוצא

השבוע לפני...

השבוע לפני 97 שנה

■ רבי לוי יצחק בנדר מגיע לאומן

הימים ימי מלחמת העולם הראשונה, הבחור לוי יצחק בנדר, יליד העיירה גרודזיסק הפולנית, לומד בישיבה החסידית שבעיירה מאקוב הסמוכה לוורשה. כאן בישיבה זכה להתקרב לחסידות ברסלב על ידי ידידו הקרוב, העילוי רבי יצחק קראקובסקי מלודז, המכונה "ר' יצחקל אוטבוצקר".

רבי יצחק מאוטבוצק צור זהו מקרוב מאומן, שם שהה במשך חודש, ובלהטו הגדול קירב לחסידות ברסלב למעלה ממאה בחורים מקרב תלמידי הישיבה, ביניהם את רבי לוי יצחק דנן.

עם פרוץ המלחמה העולמית, ביום ז' אב תרע"ד, התפזרו כל תלמידי הישיבה לעריהם, אך רבי יצחקל, רבי לוי יצחק ועוד כמה בחורים גמרו ואמרו לעשות את דרכם לעבר אומן, בכדי לקיים את ציווי רבינו להגיע אליו לראש השנה.

הדרכים שמלאו גייסות עשו את הדרך לכמעט בלתי אפשרית, הורי חבריו בקבוצה גורו על בניהם להישאר בבית, וכך נותר רבי לוי יצחק היחיד מכל הקבוצה שיצאה לדרך רבת הסכנות.

ברציף הרכבת שבוורשה לא היתה כל אפשרות לצלוח את ההמון שצבא על הרכבת ולהבקיע פנימה, הוא ניסה את מזלו ונסע בקרונית קטנה לעיירה הסמוכה - אולי שם תתאפשר העליה. אך גם שם לא היה המצב טוב בהרבה. באין ברירה הוא ניגש אל הלונת הרכבת, הושיט את מזוודתו - והפלא ופלא, דרך החלון הפתוח הוא נמשך אל תוך הרכבת שהחלה באותו רגע להדהור צפונה - - -

ניסים גלויים היו מנת חלקו בהמשך הדרך, ובערב ראש חודש אלול מצא עצמו בפולנאה שבמערב אוקראינה, שם עלה על רכבת הנוסעת לאיזור אומן. בעלותו לרכבת שם לב לאברך חסידי אשר הליכותו אינן מותירות ספק כי בן עליה הוא, הלה פנה אליו בשאלה: "להיכן בחורלך?"

"לאומן!"

"גם אני" - השיב האברך בעליצות יתירה, כשהוא מעודד את רבי לוי יצחק ומדריכו כיצד להמשיך את הדרך בבטחה, תוך שהוא מנעים לו את השעות הקשות כדיבורים קדושים המשיבים את הנפש.

בתוך הדברים שואלו רבי לוי יצחק, האם מכיר הוא את רבי בן ציון אפטר הנוסע בתדירות מפולין לאומן. "בוודאי, מכירו אני היטב" - היתה תשובתו ולא יסף.

שבועיים של נסיעה מפרכת עברו עליהם, עד שבאמצע חודש אלול, 14 יום לפני ראש השנה שנת תרע"ה, הגיעו השניים לאומן. עם הגיעם לאיזור הקלוי העתיק, קיבלו החסידים את פניהם באהבה, כשהם קוראים לאותו אברך בשמו: "ר' בן ציון אפטר" - - -

'פה אשב כי אייוותיה' - החליט מיד רבי לוי יצחק. כאן נקשר בקשר של אהבה לרבו ומורו רבי אברהם ב"ר נחמן, כשהוא מקבל ממנו את יסודות חסידות ברסלב, אותם השכיל להנחיל לדורות הבאים במשך שבעים שנה ויותר, עד לפטירתו ביום כ"ב תמוז שנת תשמ"ט.

(איש חסידך עמי לב)

לחידודא

חידה מס' 113

שבת אצל הרבי, גדולה טובה יותר מ...?

הפתרון לחידה מספר 112

מי השניים הנוספים שעשו מראי מקומות ל'ספר המידות'?
רבי נחמן מטולטשין
ורבי צדוק הכהן מלובלין

זכה בהגרלה לחידה מס' 111

מרדכי דב קעניג, אור שמח, בית שמש.

בסך 50 ₪ זכות קנייה בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אוצרות ברסלב' 02-9950000. לאחר בחירת השפה, תקשו 1-9-2-1 ותשארו הודעה. בין הפותרים נכונה עדי 10 שני בשעה 12 בלילה. תערוך הגרלה על זכות קנייה בסך 50 ₪

